Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 2 mars 2017*

”Begäran om förhandsavgörande — Fri rörlighet för arbetstagare — Artikel 45 FEUF — Förordning (EU) nr 492/2011 — Artikel 7 — Likabehandling — Gränsarbetare som är skattskyldig till inkomstskatt i bosättningsmedlemsstaten — Ersättning som utbetalas av anställningsmedlemsstaten vid arbetsgivarens insolvens — Regler för beräkning av lönegarantiersättningen — Fiktivt beaktande av inkomstskatten i anställningsmedlemsstaten — Lönegarantiersättningen är lägre än den tidigare nettolönen — Bilateralt avtal för undvikande av dubbelbeskattning”

I mål C-496/15,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Landessozialgericht Rheinland-Pfalz, Mainz (Överdomstolen i socialförsäkringsmål i Rheinland-Pfalz, Mainz, Tyskland), genom beslut av den 23 juli 2015, som inkom till domstolen den 22 september 2015, i målet

Alphonse Eschenbrenner

mot

Bundesagentur für Arbeit

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Prechal, A. Rosas (referent), C. Toader och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 7 juli 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Bundesagentur für Arbeit, genom B. Klug, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom T. Henze och A. Lippstreu, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom M. Kellerbauer, M. Wasmeier och D. Martin, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

och efter att den 7 september 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 45 FEUF och artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen (EUT L 141, 2011, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Alphonse Eschenbrenner, som är fransk medborgare och bosatt i Frankrike men som arbetar i Tyskland, och Bundesagentur für Arbeit (federal arbetsmarknadsbyrå, Tyskland) (nedan kallad arbetsmarknadsbyrån) angående ett fiktivt beaktande av tysk inkomstskatt vid fastställandet av storleken på den lönegarantiersättning som nämnde arbetstagare beviljats.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

3 I artikel 13 i avtalet av den 21 juli 1959 som ingåtts mellan Republiken Frankrike och Förbundsrepubliken Tyskland för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av ömsesidigt administrativt och rättsligt bistånd beträffande skatter på inkomst och förmögenhet samt beträffande närings- och fastighetsskatter, i dess ändrade lydelse (nedan kallat skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland eller avtalet) föreskrivs följande:

”1. Inkomster från ett arbete som anställd eller beroende uppdragstagare är, med förbehåll för vad som föreskrivs i nedanstående punkter, endast skattepliktiga i den avtalsslutande stat där den personliga verksamhet bedrivs som är upphovet till dessa inkomster. Som inkomster från ett arbete som anställd eller beroende uppdragstagare ska bland annat anses lön, lönetillägg och annan ersättning samt alla liknande förmåner som betalas eller beviljas av andra personer än de som avses i artikel 14.”

…

5. a) Inkomster från ett arbete som anställd eller beroende uppdragstagare som personer har som arbetar i gränsområdet i en avtalsslutande stat och som är varaktigt bosatta i gränsområdet i den andra avtalsslutande stat till vilken de normalt återvänder varje dag är, med avvikelse [från punkt 1] endast skattepliktiga i denna andra stat.

…”

4 I artikel 14 i avtalet föreskrivs följande:

”1) Lön och liknande ersättning samt ålderspension som en avtalsslutande stat, en delstat eller en offentligrättslig juridisk person i denna stat eller delstat utbetalar till fysiska personer som är bosatta i den andra staten för administrativa eller militära tjänster, aktuella eller tidigare, är endast skattepliktiga i den första staten. …

2) Punkt 1 första meningen ska även tillämpas på

1. Belopp som utbetalas till följd av lagstadgad socialförsäkring

…”

Unionsrätt

Förordning nr 492/2011

5 Kapitel I i förordning nr 492/2011 har rubriken ”Anställning, likabehandling och arbetstagarnas familjer”. I avsnitt 2 i förordningen, vilket har rubriken ”Anställning och likabehandling”, finns artikel 7 i vilken följande föreskrivs:

”1. En arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat får inom en annan medlemsstats territorium inte på grund av sin nationalitet behandlas annorlunda än landets egna arbetstagare i fråga om anställnings- och arbetsvillkor, speciellt vad avser lön, avskedande och, om arbetstagaren skulle bli arbetslös, återinsättande i arbete eller återanställning.

2. Arbetstagaren ska åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare.

…”

Direktiv 2008/94/EG

6 I kapitel I, med rubriken ”Tillämpningsområde och definitioner”, i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/94/EG av den 22 oktober 2008 om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens (EUT L 283, 2008, s. 36) finns artikel 1.1 i vilken följande föreskrivs:

”Detta direktiv ska tillämpas på fordringar som arbetstagare på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden har gentemot arbetsgivare som är att anse som insolventa enligt artikel 2.1.”

7 I artikel 2.2 första stycket i direktivet anges följande:

”Detta direktiv påverkar inte den definition som följer av nationell rätt beträffande termerna arbetstagare, arbetsgivare, lön, omedelbar rätt till och framtida rätt till.”

8 I kapitel II, med rubriken ”Bestämmelser om garantiinstitutioner”, i direktivet, har artikel 3 följande lydelse:

”Medlemsstaterna ska, om inte annat följer av artikel 4, vidta nödvändiga åtgärder för att se till att garantiinstitutionerna säkerställer betalning av arbetstagarnas utestående fordringar som grundar sig på anställningsavtal eller anställningsförhållanden, inbegripet betalning av avgångsvederlag, förutsatt att nationell lagstiftning föreskriver det, när anställningsförhållandet upphör.

De utestående lönefordringar som garantiinstitutionen övertar avser en period före och/eller, i förekommande fall, efter ett datum som fastställts av medlemsstaterna.”

9 I artikel 4, i samma kapitel i direktivet, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får välja att begränsa garantiinstitutionernas betalningsansvar enligt artikel 3.

2. Om medlemsstaterna utnyttjar valmöjligheten enligt punkt 1, ska de fastställa den period för vilken garantiinstitutionen ska betala utestående fordringar. Denna period får dock inte vara kortare än en period som omfattar lönen för de tre senaste månaderna av anställningsförhållandet före och/eller efter det datum som avses i artikel 3 andra stycket.

…

3. Medlemsstaterna får fritt sätta övre gränser för garantiinstitutionens utbetalningar. Dessa gränser får inte vara lägre än en tröskel som är socialt förenlig med detta direktivs sociala målsättning.

…”

Tysk rätt

10 I 3 § punkt 2 b i Einkommensteuergesetz (inkomstskattelagen) undantas lönegarantiersättning från inkomstskatt.

11 I 165 §, med rubriken ”Rättigheter”, i avdelning III, med rubriken ”Sysselsättningsfrämjande åtgärder” i Sozialgesetzbuch (sociallagen) (nedan kallad SGB III), har punkt 1 första meningen följande lydelse:

”Arbetstagare har rätt till lönegarantiersättning om de var anställda i landet och vid arbetsgivarens insolvens fortfarande har utestående löneanspråk som hänför sig till de föregående tre månaderna av anställningsförhållandet.”

12 167 § SGB III, med rubriken ”Belopp”, har följande lydelse:

”1) Lönegarantiersättning ska utbetalas med ett belopp som motsvarar nettolönen, som fastställs till bruttolönen, med begränsning enligt det högsta månatliga beloppet för beräkningen av de avgiftsinbetalningar som avses i 341 § punkt 4 SGB III, minskad med lagstadgade avdrag.

2) För arbetstagare som

…

2. inte är skattskyldiga till inkomstskatt i landet och som inte beskattas för lönegarantiersättning enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagaren,

ska, från lönen som är grund för beräkningen av ersättningen, skatt dras av i samma utsträckning som skulle ha tagits ut på lönen om arbetstagaren hade varit skattskyldig till inkomstskatt i landet.”

13 169 § första meningen SGB III, med rubriken ”Subrogation”, har följande lydelse:

”Utestående lönefordringar som ger rätt till lönegarantiersättning övergår genom subrogation till [arbetsmarknadsbyrån] när en ansökan om lönegarantiersättning lämnas in.”

Bakgrund till målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

14 Alphonse Eschenbrenner, som är fransk medborgare, är bosatt i Rahling (Frankrike) nära den tyska gränsen. Från år 1996 arbetade han som chaufför vid företaget Phillip’s Reisen, i Pirmasens (Tyskland). Enligt ett intyg som upprättats av chefen för det behöriga franska skattekontoret uppfyllde Alphonse Eschenbrenner genom denna anställning alla villkor för att anses som gränsarbetare i den mening som avses i artikel 13.5 a i skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland. Den lön som han uppbar i Tyskland var följaktligen föremål för beskattning i Frankrike, enligt bestämmelserna i nämnda avtal.

15 Den 29 juni 2012 inleddes ett insolvensförfarande mot företaget Philipp's Reisen. Företaget hade betalat ut full lön till Alphonse Eschenbrenner till och med mars 2012. När insolvensförfarandet inleddes hade arbetstagaren en fordran mot sin arbetsgivare på 5 571,88 euro som avsåg hans utestående löner för april–juni 2012.

16 Till följd av sina utestående lönefordringar ansökte Alphonse Eschenbrenner, den 13 juli 2012, om lönegarantiersättning. Arbetsmarknadsbyrån beräknade ersättningen genom att från Alphonse Eschenbrenners bruttolön dra av 3 550,24 euro, som den preliminära konkursförvaltaren hade beviljat såsom förfinansiering för perioden den 1 april–28 juni 2012, samt ett belopp avseende sociala avgifter och ett förskott, som avräkning för omkostnader, som han hade erhållit för april. Enligt 167 § punkt 2 SGB III gjorde myndigheten dessutom avdrag från ersättningen med ett belopp motsvarande inkomstskatten, beräknad enligt tysk rätt, som för de tre aktuella månaderna uppgick till 185 euro, 175 euro respektive 173 euro. Genom beslut av den 18 juli 2012 beviljades Alphonse Eschenbrenner följaktligen ersättning på sammanlagt 356,77 euro.

17 Alphonse Eschenbrenner begärde omprövning av beslutet och gjorde gällande att beaktandet av skatten enligt den skattesats som gäller i Tyskland, vid beräkningen av lönegarantiersättning, var diskriminerande och stred därför mot unionsrätten, eftersom han inte är skattskyldig till inkomstskatt i Tyskland. Arbetsmarknadsbyrån fann vid omprövning den 18 september 2012 inte skäl att ändra det tidigare beslutet.

18 Alphonse Eschenbrenner väckte talan mot arbetsmarknadsbyråns beslut. Han gjorde gällande att metoden för att beräkna lönegarantiersättning stred mot unionsrätten, eftersom den innebar att gränsarbetare, såsom Alphonse Eschenbrenner, inte kunde erhålla lönegarantiersättning som motsvarade deras tidigare nettolön. Till skillnad från vad som gäller för personer som arbetar och är bosatta i Tyskland är ersättningsbeloppet för gränsarbetare lägre än deras tidigare nettolön, bland annat på grund av de olika skattesatser som gäller i Frankrike och i Tyskland. Efter det att Alphonse Eschenbrenners talan hade ogillats av Sozialgericht Speyer (Socialförsäkringsdomstolen i Speyer, Tyskland) inkom denne med ett överklagande till Landessozialgericht Rheinland-Pfalz, Mainz (Överdomstolen i socialförsäkringsmål i Rheinland-Pfalz, Mainz, Tyskland).

19 Nämnda domstol anser att Alphonse Eschenbrenner kan vinna framgång med sin talan endast under förutsättning att kravet på likabehandling jämfört med tyska arbetstagare, såsom det föreskrivs i unionsrätten, innebär att den tyska inkomstskatten inte får beaktas fiktivt, enligt 167 § punkt 2 SGB III, vid beräkningen av lönegarantiersättning. Samtidigt som den hänskjutande domstolen har konstaterat att lönegarantiersättning är en social förmån i den mening som avses i artikel 7 i förordning nr 492/2011, har den påpekat att gränsarbetare enligt denna bestämmelse inte på grund av sin nationalitet får behandlas annorlunda än landets egna arbetstagare och ska bland annat åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som de sistnämnda.

20 Domstolen har tidigare slagit fast att det fiktiva avdraget för den tyska inkomstskatten utgjorde indirekt diskriminering dels vid beräkningen av det kompletterande övergångsstödet för förutvarande civila arbetstagare vid de allierades trupper i Tyskland (dom av den 16 september 2004, Merida, C-400/02, EU:C:2004:537), dels vid beräkningen av det lönetillägg som betalas ut till arbetstagare inom ett system för deltidsarbete före pensionen (dom av den 28 juni 2012, Erny, C-172/11, EU:C:2012:399).

21 Till skillnad från situationerna i de sistnämnda målen leder 167 § punkt 2 SGB III visserligen inte till en faktisk dubbelbeskattning under de omständigheter som är aktuella i förevarande mål. Det är nämligen så, att lönegarantiersättning, enligt artikel 14.2 led 1 i skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland, endast är skattepliktig i den stat som beviljar ersättningen, att denna ersättning, enligt 3 § punkt 2 b i inkomstskattelagen, undantas från skatt i Tyskland, och att det följaktligen endast är den skatt som skulle ha tagits ut i Tyskland som beaktas fiktivt vid beräkningen av lönegarantiersättning.

22 Den hänskjutande domstolen anser emellertid att lönegarantiersättning i princip ska motsvara arbetstagarens tidigare nettolön. Tillämpningen av beräkningsmetoden enligt 167 § punkt 2 SGB III medför visserligen att gränsarbetare försätts i en likadan situation som personer som är bosatta och arbetar i Tyskland vad beträffar storleken på den ersättning som erhålls enligt lönegarantin. Genom denna metod kan gränsarbetare emellertid inte erhålla en ersättning som motsvarar deras tidigare nettolön.

23 Den hänskjutande domstolen önskar även få klarhet i huruvida ett sådant resultat är förenligt med direktiv 2008/94. Den anser, med hänvisning till bland annat dom av den 4 mars 2004, Barsotti m.fl. (C-19/01, C-50/01 och C-84/01, EU:C:2004:119), och dom av den 17 november 2011, van Ardennen (C-435/10, EU:C:2011:751), att nämnda direktiv, enligt vilket medlemsstaterna visserligen fritt får sätta övre gränser för garantiinstitutionens utbetalningar, likväl föreskriver att utestående lönefordringar som understiger dessa övre gränser ska ersättas fullt ut. Det följer av tillämpningen av de aktuella lagbestämmelserna att de utestående lönefordringarna under omständigheterna i förevarande mål inte ersätts fullt ut.

24 Den hänskjutande domstolen har slutligen angett att det, till skillnad från vad domstolen i första instans förklarat i sitt avgörande, inte är klart att Alphonse Eschenbrenner enligt tysk rätt kan göra gällande en fordran mot sin arbetsgivare som motsvarar skillnaden mellan lönegarantiersättningen, beräknad enligt 167 § punkt 2 SGB III, och hans tidigare bruttolön.

25 Mot denna bakgrund beslutade Landessozialgericht Rheinland-Pfalz, Mainz (Överdomstolen i socialförsäkringsmål i Rheinland-Pfalz, Mainz) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Är det förenligt med bestämmelserna i den primära och/eller den sekundära unionsrätten [särskilt artikel 45 FEUF … och artikel 7 i förordning nr 492/2011] att det för en arbetstagare som varit anställd i Tyskland och bor i ett annat medlemsland, som inte är skattskyldig till inkomstskatt i Tyskland och som inte beskattas för lönegarantiersättning enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagaren, i fall då dennes arbetsgivare blir insolvent, från lönen som är grund för beräkningen av ersättningen som arbetstagaren har rätt till, görs fiktivt avdrag för den skatt som skulle ha tagits ut på lönen om arbetstagaren hade varit skattskyldig till inkomstskatt i Tyskland, om arbetstagaren inte längre kan göra fordringar avseende utestående bruttolön gällande mot arbetsgivaren?

2) Om fråga 1 besvaras nekande: Är det förenligt med bestämmelserna i den primära och/eller den sekundära unionsrätten om arbetstagaren i den nämnda situationen fortfarande kan göra fordringar avseende utestående bruttolön gällande mot sin arbetsgivare?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

26 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida, under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet, artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011 ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för att lönegarantiersättning, som en medlemsstat beviljar en gränsarbetare som varken är skattskyldig till inkomstskatt i denna stat eller beskattas för nämnda ersättning, fastställs genom att det från lönen som är grund för beräkningen av ersättningen görs avdrag för inkomstskatt, såsom den tillämpas i den staten, vilket får till följd att gränsarbetaren, till skillnad från personer som är bosatta och arbetar i samma stat, inte erhåller en ersättning som motsvarar vederbörandes tidigare nettolön. Nämnda domstol önskar även få klarhet i

vilken betydelse det har för den bedömningen att en sådan gränsarbetare mot sin arbetsgivare inte kan göra gällande en fordran som motsvarar den andel av gränsarbetarens tidigare bruttolön som han inte erhållit på grund av detta avdrag.

27 Det ska först redogöras för den skattemässiga behandlingen av lönegarantiersättning för sådana gränsarbetare som Alphonse Eschenbrenner.

28 Det är enligt den hänskjutande domstolen klart att Förbundsrepubliken Tyskland, enligt artikel 14.2 led 1 i skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland, har rätt att ta ut skatt på sociala förmåner – såsom den aktuella lönegarantiersättningen – som beviljats av de behöriga myndigheterna i denna stat. Det framgår även av beslutet om hänskjutande att Alphonse Eschenbrenner i förevarande fall inte är skattskyldig i Frankrike för denna lönegarantiersättning.

29 Dessutom undantas denna lönegarantiersättning från inkomstskatt enligt den tyska skattelagstiftningen genom 3 § punkt 2 b i inkomstskattelagen.

30 När lönegarantiersättning beviljas under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet är denna ersättning således varken föremål för dubbelbeskattning eller tysk inkomstskatt i formell mening. Det föranleder däremot ett fiktivt beaktande av den skatt som skulle ha tagits ut på Alphonse Eschenbrenners lön för det fall att han, under perioden före det att hans arbetsgivare blev insolvent, hade varit skattskyldig till inkomstskatt i Tyskland.

31 I detta hänseende skiljer sig omständigheterna i det nationella målet från dem som var aktuella i de mål som avgjorts genom dom av den 16 september 2004, Merida (C-400/02, EU:C:2004:537), och dom av den 28 juni 2012, Erny (C-172/11, EU:C:2012:399), vilka den hänskjutande domstolen har hänvisat till och vilka avsåg situationer där de aktuella förmånerna faktiskt hade varit föremål för beskattning i två medlemsstater. Till skillnad från situationen i det nationella målet var det, enligt skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland, nämligen den ena medlemsstaten som hade rätt att ta ut skatt på de förmåner som var aktuella i de mål som avgjorts genom sistnämnda domar, medan nämnda förmåner var föremål för ett fiktivt skatteavdrag i den andra medlemsstaten (se dom av den 16 september 2004, Merida, C-400/02, EU:C:2004:537, punkterna 11 och 24, och dom av den 28 juni 2012, Erny, C-172/11, EU:C:2012:399, punkt 34).

32 Vad slutligen avser principen om likabehandling, anges i artikel 45.2 FEUF att den fria rörligheten för arbetstagare innebär att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor. Denna bestämmelse konkretiseras i artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 i vilken anges att en arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat ska, inom en annan medlemsstats territorium, åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare.

33 Det kan först konstateras att beräkningsmetoden i 167 § punkt 2 SGB III inte medför någon skillnad i behandling på grund av de berörda arbetstagarnas nationalitet, utan den skillnad som görs mellan olika kategorier av arbetstagare beror i synnerhet på huruvida arbetstagaren är skattskyldig i Tyskland.

34 Alphonse Eschenbrenner gjorde vid den hänskjutande domstolen gällande att 167 § punkt 2 SGB III, utan att utgöra direkt diskriminering på grund av nationalitet, likväl medför att han behandlas ofördelaktigt jämfört med situationen för de personer som arbetar och är bosatta i Tyskland och som erhåller samma ersättning.

35 Likabehandlingsprincipen, som är inskriven i såväl artikel 45 FEUF som i artikel 7 i förordning nr 492/2011, förbjuder inte bara direkt diskriminering på grund av nationalitet, utan också varje form av indirekt diskriminering som, med tillämpning av andra särskiljningskriterier, i praktiken leder till samma resultat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 december 2016, Bragança Linares Verruga m.fl., C-238/15, EU:C:2016:949, punkt 41 och där angiven rättspraxis).

36 Även om en bestämmelse i nationell rätt är tillämplig utan åtskillnad med avseende på nationalitet, ska den anses vara indirekt diskriminerande, i den mån den till sin natur kan påverka migrerande arbetstagare i högre grad än landets egna medborgare och följaktligen riskerar att särskilt missgynna de förstnämnda, såvida det inte finns sakliga skäl för bestämmelsen och den står i proportion till det mål som eftersträvas (dom av den 5 december 2013, Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken, C-514/12, EU:C:2013:799, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

37 För att kunna avgöra huruvida den metod för att beräkna lönegarantiersättning som fastställs i 167 § punkt 2 SGB III utgör en skillnad i behandling som strider mot artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011, ska det följaktligen prövas huruvida en sådan gränsarbetare som Alphonse Eschenbrenner missgynnas jämfört med en person som arbetar och är bosatt i Tyskland, allt annat lika.

38 Enligt den hänskjutande domstolen erhåller personer som arbetar och är bosatta i Tyskland, enligt 167 § punkt 1 SGB III, lönegarantiersättning som i princip motsvarar deras tidigare nettolön.

39 Såvitt avser gränsarbetare som inte är skattskyldiga till inkomstskatt i Tyskland, såsom Alphonse Eschenbrenner, är det däremot den metod för att beräkna lönegarantiersättning som föreskrivs i 167 § punkt 2 SGB III som är tillämplig. Enligt denna metod ska ersättningen beräknas genom att det från arbetstagarens tidigare lön görs avdrag för de skatter som skulle ha tagits ut på lönen om arbetstagaren hade varit skattskyldig till inkomstskatt i Tyskland.

40 Tillämpningen av skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland innebar att Alphonse Eschenbrenner, när han var aktiv arbetstagare, inkomstbeskattades i Frankrike. Den skattesats som gällde där vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet var lägre än den som gällde i Tyskland. Följaktligen ledde beräkningsmetoden i föregående punkt i denne gränsarbetares fall ovillkorligen till att den lönegarantiersättning som han erhöll inte motsvarade hans tidigare nettolön.

41 Såvitt avser frågan huruvida ett sådant resultat är förenligt med artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011, ska det erinras om att det, såsom konstaterats i punkt 28 ovan, i detta fall är Förbundsrepubliken Tyskland som, enligt skatteavtalet mellan Frankrike och Tyskland, har rätt att ta ut skatt på lönegarantiersättning. Den omständigheten att Förbundsrepubliken Tyskland undantar nämnda ersättning från skatt, samtidigt som den föreskriver att det vid beräkningen av ersättningsbeloppet ska göras ett avdrag som motsvarar inkomstskatten enligt den skattesats som gäller i denna stat, påverkar inte bedömningen att den nationella lagstiftning som är aktuell i detta fall omfattas av samma stats beskattningsrätt.

42 Såsom den tyska regeringen redogjorde för vid förhandlingen föreskrivs nämligen detta undantag från skatteplikt och det fiktiva avdraget bland annat för att, med hänsyn till antalet ansökningar om sådan ersättning vid företags insolvens, undvika ett skatteförfarande i två etapper, nämligen ett första skede i vilket bruttolöner beaktas vid beräkningen av nämnda ersättning och ett andra skede i vilket inkomstskatt tas ut på lönegarantiersättningen.

43 Även om metoden för att beräkna lönegarantiersättning för sådana gränsarbetare som Alphonse Eschenbrenner fastställs i 167 § punkt 2 SGB III, som är en socialrättslig bestämmelse, är det dessutom så att bestämmelsen hänvisar till inkomstskatten och innebär att den skatten ska beaktas vid beräkningen av nämnda ersättning.

44 Av detta följer att den verkan som denna nationella lagstiftning har i fråga om fri rörlighet för arbetstagare ska bedömas med beaktande av domstolens praxis om skatteåtgärder.

45 Det är visserligen riktigt att medlemsstaterna ska utöva sina befogenheter i fråga om direkt beskattning med iakttagande av unionsrätten, särskilt de grundläggande friheter som garanteras i EUF-fördraget (se dom av den 23 februari 2016, kommissionen/Ungern, C-179/14, EU:C:2016:108, punkt 171 och där

angiven rättspraxis). Det framgår emellertid av domstolens praxis att unionsrätten inte utgör hinder för de ofördelaktiga konsekvenser för den fria rörligheten för arbetstagare som följer av skillnader mellan medlemsstaternas skatteskalor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 1998, Gilly, C-336/96, EU:C:1998:221, punkterna 47 och 53).

46 Mot bakgrund av de olikheter som finns mellan medlemsstaternas lagstiftning på området kan en arbetstagares beslut att göra bruk av sin rörelsefrihet, bland annat med stöd av artikel 45 FEUF, beroende på fallet, således vara mer eller mindre förmånligt eller oförmånligt i skattehänseende för en sådan arbetstagare (se, analogt, beträffande principen om icke-diskriminering, dom av den 15 juli 2004, Lindfors, C-365/02, EU:C:2004:449, punkt 34, och dom av den 12 juli 2005, Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, punkt 45, beträffande etableringsfriheten, dom av den 6 december 2007, Columbus Container Services, C-298/05, EU:C:2007:754, punkt 51, och dom av den 28 februari 2008, Deutsche Shell, C-293/06, EU:C:2008:129, punkt 43, samt beträffande den fria rörligheten för kapital, dom av den 7 november 2013, K, C-322/11, EU:C:2013:716, punkt 80).

47 Även om den lönegarantiersättning som Alphonse Eschenbrenner uppburit i förevarande fall är lägre än den nettolön som han erhöll före det att hans arbetsgivare blev insolvent, är denna ofördelaktiga konsekvens endast en följd av att den skattesats vilken gällde i den medlemsstat som beviljar lönegarantiersättningen och som har rätt att ta ut skatt på denna ersättning, vid tidpunkten då ersättningen fastställdes, var högre än den som tillämpas av den medlemsstat där arbetstagaren var bosatt när han var aktiv.

48 Därtill kommer att den betydelse som olika skattelagstiftningar, såsom de som är aktuella i det nationella målet, har för storleken på den lönegarantiersättning som en sådan gränsarbetare som Alphonse Eschenbrenner erhåller är slumpmässig, såtillvida att den är beroende av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet. Ersättningen kan nämligen vara högre eller lägre än en sådan arbetstagares tidigare nettolön beroende på den skattesats som gäller i de aktuella medlemsstaterna.

49 Eftersom den ofördelaktiga konsekvens som är aktuell i det nationella målet endast är en följd av skillnader mellan de aktuella medlemsstaternas skatteskalor, utgör artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011 följaktligen inte hinder för en sådan lagstiftning som den som är aktuell i det nationella målet.

50 Denna slutsats påverkas inte av de överväganden som rör direktiv 2008/94 och som den hänskjutande domstolen har hänvisat till.

51 Det framgår av artikel 1.1 i direktiv 2008/94 att direktivet ska tillämpas på fordringar som arbetstagare på grund av anställningsavtal eller anställningsförhållanden har gentemot arbetsgivare som är att anse som insolventa.

52 Enligt domstolens fasta praxis är det sociala syftet med detta direktiv att alla arbetstagare inom Europeiska unionen ska garanteras ett minimiskydd vid arbetsgivarens insolvens genom betalning av utestående fordringar som grundar sig på anställningsavtal eller anställningsförhållanden och som gäller lön för en viss period (se dom av den 17 november 2011, van Ardennen, C-435/10, EU:C:2011:751, punkt 27 och där angiven rättspraxis, och, för ett liknande resonemang, dom av den 24 november 2016, Webb-Sämann, C-454/15, EU:C:2016:891, punkterna 32 och 35).

53 Medlemsstaterna är följaktligen skyldiga att, inom en övre gräns som de får fastställa för att garantera betalningen av utestående fordringar, säkerställa att betalning görs av alla sådana fordringar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2004, Barsotti m.fl., C-19/01, C-50/01 och C-84/01, EU:C:2004:119, punkt 36).

54 Även om garantiinstitutionerna således ska svara för de utestående lönerna, bland annat enligt artikel 3 i direktiv 2008/94, ankommer det emellertid, enligt artikel 2.2 i direktivet, på den nationella lagstiftaren att definiera begreppet ”lön” och vad som avses härmed (se dom av den 16 juli 2009, Visciano, C-69/08, EU:C:2009:468, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

55 Det ankommer följaktligen på lagstiftaren i respektive medlemsstat att närmare bestämma den skattemässiga behandlingen av obetalda löner när garantiinstitutioner svarar för dessa obetalda löner i enlighet med direktiv 2008/94. Det system som närmare bestämts på detta sätt får emellertid inte undergräva direktivets sociala syfte, såsom detta har angetts i punkt 52 ovan, eller, mer allmänt, motverka iakttagandet av unionsrätten.

56 Av det ovan anförda följer att det enligt direktiv 2008/94 inte krävs att medlemsstaterna säkerställer att arbetstagaren, vid arbetsgivarens insolvens, får en ersättning som motsvarar arbetstagarens tidigare bruttolön, i vilken bland annat den andel av denna lön som hänför sig till skatten ingår.

57 Det kan mot denna bakgrund slås fast att det enligt direktiv 2008/94 inte heller krävs att arbetstagaren har en fordran mot sin arbetsgivare som motsvarar den andel av vederbörandes tidigare bruttolön som hänför sig till skatten, som inte täcks av den lönegarantiersättning som beviljats.

58 Denna omständighet har inte heller någon betydelse för det svar som den hänskjutande domstolen ska ges när det gäller frågan huruvida den aktuella nationella lagstiftningen är förenlig med artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011. Det krävs nämligen inte enligt sistnämnda bestämmelser att en sådan gränsarbetare som Alphonse Eschenbrenner erhåller en lönegarantiersättning som motsvarar vederbörandes tidigare bruttolön, såsom följer av bedömningen i punkt 49 ovan. Följaktligen krävs det inte heller enligt sistnämnda bestämmelser att en sådan arbetstagare, under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet, har en fordran mot sin arbetsgivare som motsvarar den andel av arbetstagarens tidigare bruttolön som inte täcks av den lönegarantiersättning som beviljats.

59 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 45 FEUF och artikel 7 i förordning nr 492/2011 ska tolkas på så sätt att de, under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet, inte utgör hinder för att lönegarantiersättning, som en medlemsstat beviljar en gränsarbetare som varken är skattskyldig till inkomstskatt i denna stat eller beskattas för nämnda ersättning, fastställs genom att det, från lönen som är grund för beräkningen av ersättningen, görs avdrag för inkomstskatt, såsom den tillämpas i den staten, vilket får till följd att gränsarbetaren, till skillnad från personer som är bosatta och arbetar i samma stat, inte erhåller en ersättning som motsvarar vederbörandes tidigare nettolön. Den omständigheten att denna arbetstagare inte har en fordran mot sin arbetsgivare som motsvarar den andel av arbetstagarens tidigare bruttolön som han eller hon inte erhållit på grund av detta avdrag saknar härvidlag betydelse.

Den andra frågan

60 Med beaktande av svaret på den första frågan saknas anledning att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

61 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 45 FEUF och artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen ska tolkas på så sätt att de, under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet, inte utgör hinder för att lönegarantiersättning, som en medlemsstat beviljar en gränsarbetare som varken är skattskyldig till inkomstskatt i denna stat eller beskattas för nämnda ersättning, fastställs genom att det, från lönen som är grund för beräkningen av ersättningen, görs avdrag för inkomstskatt, såsom den tillämpas i den staten, vilket får till följd att gränsarbetaren, till skillnad från personer som är bosatta och arbetar i samma stat, inte erhåller en ersättning som motsvarar vederbörandes tidigare nettolön. Den omständigheten att denna arbetstagare inte har en fordran mot sin arbetsgivare som motsvarar den andel av arbetstagarens tidigare bruttolön som han eller hon inte erhållit på grund av detta avdrag saknar härvidlag betydelse.

Underskrifter